

manglende almene kvalifikationer hos de ledige eller krav om bopæl nær virksomheden.

Den aktuelle flaskehalsituation på det private område

På det private område har arbejdsmarkedsrådene i 4. kvartal 1997 registreret aktuelle flaskehalsproblemer primært på det faglærte område, og særligt inden for bygge- og anlægsvirksomhed samt jern- og metalindustri.

Inden for bygge- og anlægsområdet er antallet af regioner med aktuelle flaskehalsproblemer aftaget fra syv til seks fra 3. til 4. kvartal 1997, mens antallet af flaskehalsberørte fagområder er steget inden for området.

På jern- og metalområdet er antallet af regioner, der melder om aktuelle flaskehalsproblemer, steget fra fem til syv fra 3. til 4. kvartal 1997. Det er dog specielle kvalifikationer, som efterspørges hos arbejdskraften.

Den aktuelle flaskehalsituation på det offentlige område

På det offentlige område konstaterer en række arbejdsmarkedsråd i vurderingerne for 4. kvartal 1997, at der fortsat er flaskehalsproblemer inden for flere områder. Mangelproblemerne er dog fortsat koncentreret om social- og sundhedsområdet, hvor der især konstateres mangel på sygeplejersker, pædagoger, social- og sundhedsassistenter, læger, ergo- og fysioterapeuter, jordemødre samt socialrådgivere. Herudover peger mange regioner på problemer med at rekruttere arbejdskraft til undervisningssektoren, specielt folkeskolelærere til undervisning i matematik, fysik, kemi og tysk.

Der er dog inden for det seneste år tale om en forbedret situation på flere af de områder, hvor der tidligere har været meldinger om store mangelproblemer, hvilket bl.a. skyldes den flaskehalsbekæmpende indsats i regionerne. Flere regioner peger samtidig på, at udsigterne for den fremtidige rekrutteringssituation er noget lysere end hidtil på en række områder.

Flaskehalse på det offentlige arbejdsmarked har ikke de samme samfundsøkonomiske konsekvenser som flaskehalse på det private arbejdsmarked, hvor mangelsituationer kan resultere i lønglidning og inflation. Flaskehalsproblemer på det offentlige område er først og fremmest problematisk i relation til den offentlige service. Men i takt med, at der også i det offentlige lønsystem indføres mere individuelle aflønningsformer, vil flaskehalse på det offent-

lige område også i højere grad kunne påvirke lønudviklingen.

Et resumé af arbejdsmarkedsrådenes seneste kvartalsredegørelse for udviklingen på arbejdsmarkedet er gengivet i bilag 1.

Strukturerne på arbejdsmarkedet

Der er flere tegn på, at strukturerne på det danske arbejdsmarked i dag fungerer meget bedre end tidligere. Betragtes lønudviklingen tyder det på, at strukturproblemerne på arbejdsmarkedet er blevet væsentligt mindsket sammenlignet med midtfirserne. Den markante reduktion af ledigheden har endnu ikke vist sig at medføre uholdbare lønstigninger, idet lønstigningerne gennem de seneste to år har ligget i omegnen af 4 pct.

Den begrænsede stigning i lønnen er ikke alene et resultat af den regionale flaskehalsindsats og arbejdsmarkedspolitikken. De seneste års justeringer af arbejdsmarkedspolitikken har dog øget fleksibiliteten og mobiliteten, og dermed forbedret strukturerne på arbejdsmarkedet. Den lave udenlandske lønudvikling, den relativt stærke krone og en større tilbageholdenhed hos arbejdsmarkedets parter har i høj grad også været medvirkende til, at ledigheden er reduceret uden væsentlige lønstigninger.

Siden indførelsen af arbejdsmarkedsreformen er ledigheden faldet med mere end 6 procentpoint, uden at antallet af ubesatte stillinger ved AF er steget mærkbart (Kilde: Notat fra Arbejdsministeriet om indikatorer for strukturproblemerne på arbejdsmarkedet, nov. 97.). Denne udvikling indikerer ligeledes, at strukturerne på arbejdsmarkedet er blevet bedre. Selv om der siden 1994 er kommet mere end 130.000 personer mere i beskæftigelse, og AF's formidlingsgrundlag (antallet af ledige) er faldet tilsvarende, synes matchningen til de job, der anmeldes til AF fortsat at fungere rimeligt.

STATUS FOR FLASKEHALSINDSATSEN

Siden indførelsen af arbejdsmarkedsreformen i 1994 er der generelt sket en stramning af reglerne for de lediges rådighed for arbejdsmarkedet, og en skærpelse af tilsynet med administrationen af arbejdsløshedsforsikringen. I Direktoratet for arbejdsløshedsforsikringen er der oprettet en særlig tilsynsafdeling bl.a. for at sikre kvaliteten af administrationen i arbejdsløshedskasserne.